

Методика викладання у вищій школі

**Лекція 1. Загальні
основи педагогіки
вищої школи.**

Література

- **Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: - К, 2003.**
- **Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2002.;**
- **Сластенин В.А. и др. Педагогика: М.: Издательский центр "Академия", 2002.**

Навчальні питання

- 1. Основні категорії педагогіки ВШ.**
- 2. Історичний розвиток систем навчання у ВШ.**

1. Основні категорії педагогіки ВШ.

Методика навчального предмету – галузь педагогічної науки, яка досліджує закономірності вивчення певного навчального предмету.

Методика викладання у ВШ - це закономірності викладання різних дисциплін у вищих навчальних закладах.

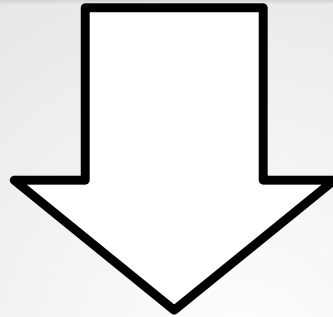
Назва педагогіки як науки походить від грецьких слів “пайдос” – діти і “аго” – веду, тобто “дітоводіння”.

**Педагогіка – наука про навчання,
виховання і розвиток.**

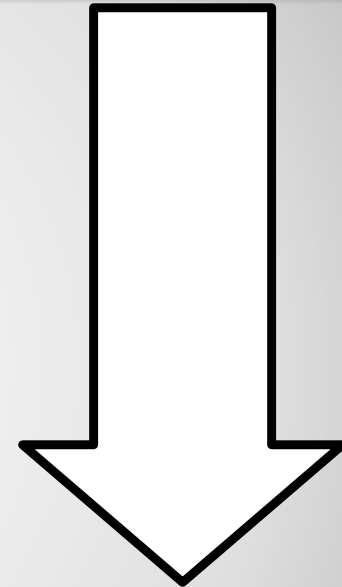
Базові категорії педагогіки



Навчання



Виховання



Освіта

Виховання - процес цілеспрямованого та організованого впливу на особистість з метою формування необхідних якостей.

Виокремлюють такі основні напрямки виховання у вітчизняній педагогіці:

- 1) трудове виховання; 2) національне виховання; 3) моральне виховання; 4) розумове виховання; 5) естетичне виховання; 6) соціально-правове виховання;
- 7) екологічне виховання; 8) фізичне виховання.

Навчанням, охоплюється вся діяльність педагогів, яку називають викладанням, і навчально-пізнавальна діяльність тих хто навчається, яку визнають як учіння.

Навчання – це організована та взаємопов'язана діяльність тих, хто навчає, і тих, хто навчається, спрямована на досягнення початкової мети.

Результатом навчання є освіта – сукупність професійних знань, навичок та умінь того хто навчається.

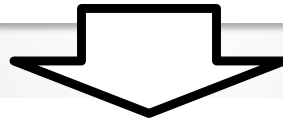
Навичка - автоматична дія, що сформована цілеспрямованими вправами і виконується легко та вільно.

Уміння - здатність робити що-небудь на високому рівні, зумовлена набутим знаннями та досвідом .

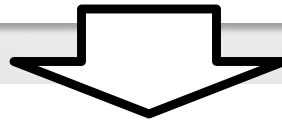
2. Історичний розвиток систем навчання у ВШ.

Стадії розвитку педагогіки

народна педагогіка



духовна педагогіка



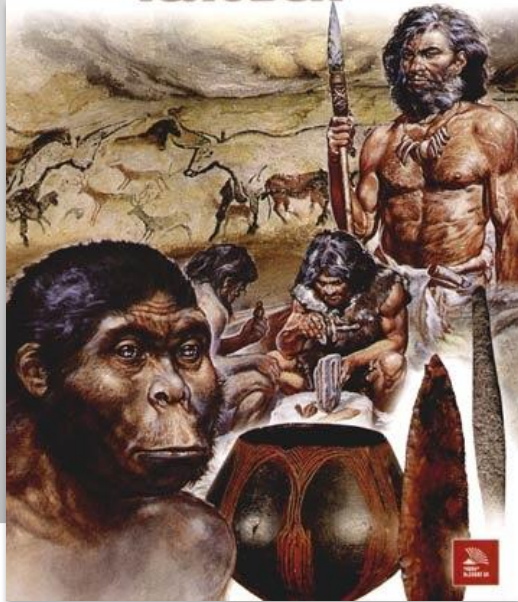
світська педагогіка



Історичний розвиток форм та систем навчання

Індивідуальна

Передача досвіду
від старшого
молодшому



Індивідуально-колективна

Спільне навчання групи
дітей різного віку



Класно-урочна система (XVII ст.)

Перетворила навчання на організований процес.
Більше 350 років залишається головною освітньою системою в світі.

Недоліки

- орієнтована на середнього учня (стримує розвиток сильного учня та складна для слабкого);
- обмежує можливості для індивідуального підходу;
- не забезпечує організованого спілкування старших та молодших;
- занадто часта зміна предметів.



Система взаємонавчання (белл-ланкастерська, Англія, кінець XVIII)

Вчитель навчає кращих, які потім вчать решту.

Переваги

Забезпечує масовість освіти. Мінімальні витрати на вчителів.



Недоліки

Низька якість освіти

Батавська система (США, кінець XIX ст.)

1. Загальні заняття (з усіма учнями)

2. Додаткові заняття (по категоріям)

Поглиблене вивчення
предмету з найздібнішими
(проводить вчитель)

З тими, хто не
встигає (проводить
помічник вчителя)

Мангеймська система (Німеччина, початок XX ст.)

**Учні в залежності від здібностей та
підготовки розподілені на класи для
слабких, середніх та сильних.**

Дальтон-план (США, початок ХХ ст.)

Навчання відбуваються в лабораторіях де учні виконують індивідуальні завдання з предметів. Завдання отримувалось на рік, та поділялось на завдання на місяць.

План Трампа (США, 60 роки ХХ ст.)

Форма заняття	Кількість студентів	Хто проводить	Відсоток часу
Лекція	100-150	Професор	40%
Семінар	10-15	Викладач чи найкращий студент	20%
Індивідуальна робота	1	---	40%

Проблемне навчання – знання не повідомляються учням а здобуваються ними в процесі розв'язання проблемних ситуацій.

1 рівень

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ ТА ЇЇ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПЕДАГОГОМ

2 рівень

СТВОРЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГОМ ТА ЇЇ СПІЛЬНЕ РОЗВ'ЯЗАННЯ УЧНЯМИ

3 рівень

РОЗВ'ЯЗАННЯ УЧНЯМИ ПРОБЛЕМНИХ ЗАДАЧ, ЯКІ ВИНΙΚАЮТЬ В ХОДІ ЗАНЯТТЯ

4 рівень

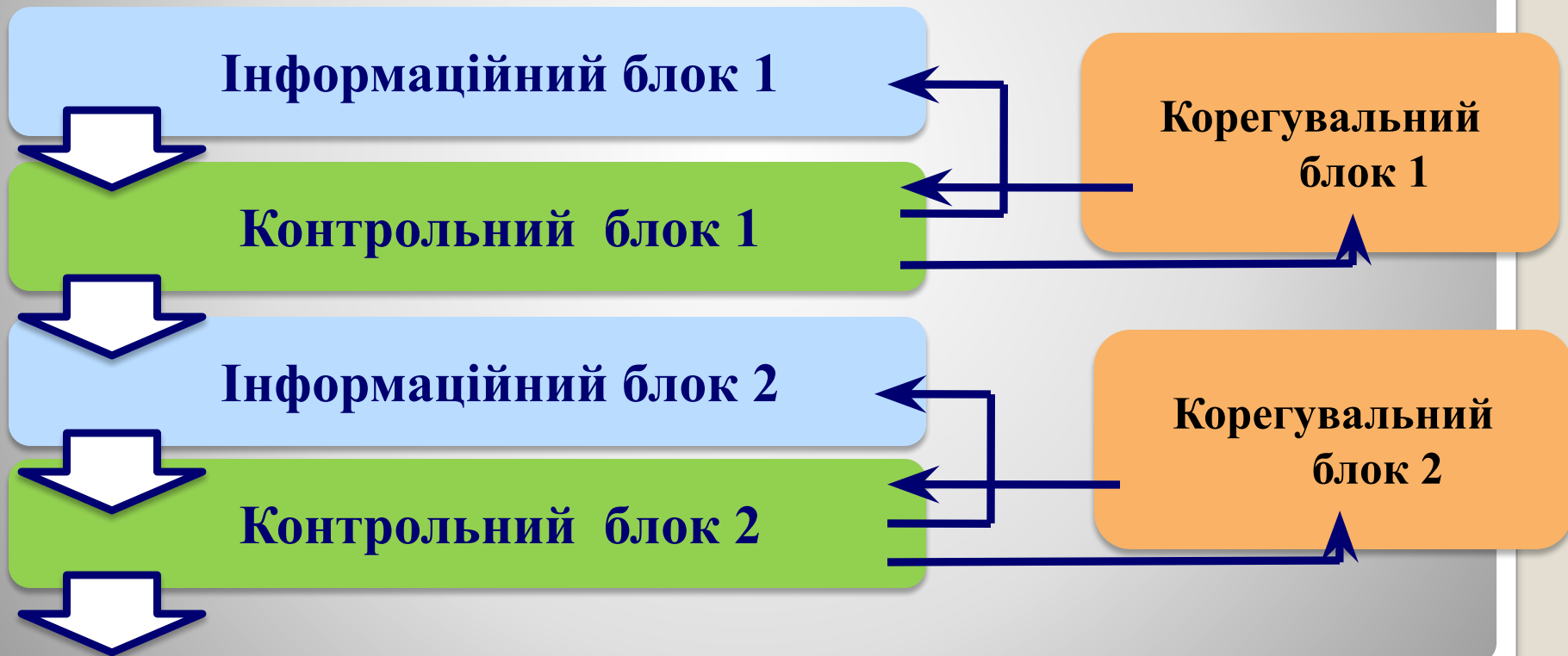
УЧНІ РАЗОМ З ПЕДАГОГОМ ВИЗНАЧАЮТЬ ПРОБЛЕМУ І САМОСТІЙНО ЇЇ РОЗВ'ЯЗУЮТЬ

Теорія поетапного формування розумових дій



Програмоване навчання

Самостійна робота над спеціально обробленим матеріалом.
Учень не може перейти до наступної теми не опанувавши попереднім матеріалом.



Сучасна вітчизняна середня освіта використовує дещо модернізований варіант класно-урочної системи Я.А. Коменського.

В вищій освіті застосовується лекційно-семінарська система яка поступово модернізується на основі впровадження елементів модульно-рейтингової системи.